

Hvezdáreň a planetárium v Prešove

Hodnotenie činnosti a hospodárenia za rok 2013

Január 2014

Úvod

Hvezdáreň a planetárium v Prešove je kultúrnou organizáciou, pracovisko so špecializáciou na šírenie poznatkov z oblasti astronómie. Programová forma ponuky tém popri poznávaní vesmíru zahŕňa aj iné oblasti ľudského bádania a reaguje na výzvy života v modernej spoločnosti. Tradične dobré postavenie tohto zariadenia v rade regionálnych kultúrnych organizácií je podmienené kompetentným prístupom k požiadavkám verejnosti zo strany odborných pracovníkov hvezdárne a planetária.

Skúsenosti a odhodlanie zavádzať nové formy práce umožnili aj v roku 2013 splnenie prvoradej úlohy - udržať záujem návštevníkov o dianie v astronómii a kozmonautike a zabezpečiť ďalší vývoj v tejto oblasti. Osobitnú pozornosť si vyžaduje spolupráca so školami a dôraz je potrebné klásť na aktuálne potreby vzdelávania na všetkých jeho stupňoch. Plnenie tejto úlohy je podmienené prácou na čiastkových úlohách, ktoré vo vzťahu k organizácii súviseli:

- s námetovým a žánrovým rozširovaním programovej ponuky,
- s informovanosťou verejnosti,
- s technickou a technologickou obnovou pracoviska,
- s údržbou a renováciou majetku,
- so zefektívňovaním prevádzky.

V návštevnosti za uplynulé obdobie zaznamenávame pokles. Aj napriek tomu, že v porovnaní s rokom 2012 sa nejedná o dramatický úbytok návštevníkov, musíme pripustiť, že medziročne porovnávaná vykazujú mierne klesajúci trend vo využívaní planetária predovšetkým zo strany školských exkurzií.

V oblasti ponuky pre verejnosť obidve odborné oddelenia organizácie zabezpečovali plánované aj operatívne úlohy. Reagovanie na aktuálne javy a situácie na oblohe realizuje odbornopozorovateľské oddelenie, ktorého práca bola v minulom roku odmenená pomerne vysokou návštevnosťou verejných pozorovaní. Z nášho pohľadu je uspokojivá aj návštevnosť programov pre verejnosť v planetáriu. Popri odborných astronomických programoch bol veľký záujem o detské programy a večerné programy začlenené do pásma Hudba pod hviezdnu oblohu. Potešujúcim pre našu vlastnú programovú tvorbu je fakt, že vzdelávací audio – vizuálny program Slnecná sústava nám v prezentácii snímok na Astrofilme v Piešťanoch priniesol 1. miesto a ocenenie primátora.

Hodnotené obdobie bolo zaujímavé pre našu organizáciu aj vo sfére ďalších vzdelávacích foriem. Patria sem prednášky, semináre, výstavy, súťaže a niektoré mimoriadne stretnutia s verejnosťou.

K ďalšiemu vývoju v organizácii prispelo rozšírenie programovej ponuky a modernizácia technického zariadenia. Za dôležitý považujeme aj pokrok v inovácii pozorovacieho vybavenia. Spočíva predovšetkým v začatom procese obstarávania nového moderného teleskopu a v tom, že realitou súčasnosti sa stala presná a výkonná montáž k našim prenosným ďalekohľadom. Inovatívne zmeny sa dotkli aj sféry styku s verejnosťou. Naši návštevníci majú v rámci večerných podujatí možnosť využívať rezervačný systém, ponuku s občerstvením a pre potreby organizovaných skupín začal na stránke organizácie fungovať Harmonogram prihlásených exkurzií.

V oblasti technicko - hospodárskeho zabezpečenia má organizácia permanentnú snahu uchovať a obnovovať hodnoty, ktoré jej boli zverené. Zásadne kroky boli urobené v oblasti údržby budovy, kde sme stavebnou činnosťou zastavili vplyvy opotrebenia a následný proces postupného znehodnocovania. Opravné práce sa týkali terasy, strechy a fasády budovy organizácie. O rekonštrukciu a obnovu si žiadalo tak vnútorné vybavenie kupoly planetária ako aj niektoré ďalšie priestory a časti interiéru.

Pozitívne je možné hodnotiť vývoj aj v ďalšej oblasti. Organizácia v súčasnosti disponuje projektovou dokumentáciou k rozšíreniu parkovacích plôch. Náš ďalší postup by mal pomôcť pri riešení veľmi problematických dopravných podmienok, za akých prebieha prijímanie resp. hromadný vstup našich návštevníkov.

Svedomité plnenie úloh pracovníkmi odborných oddelení a ekonomického oddelenia podmienilo bezchybné fungovanie tejto organizácie. Máme tak príležitosť konštatovať, že pre Hvezdáreň a planetárium v Prešove bol rok 2013 úspešný a do ďalšieho obdobia má organizácia dobré predpoklady ku kvalitnému plneniu svojich úloh.

Mgr. Viliam Kolivoška
riaditeľ HaP Prešov

A/ Popularizačno - vzdelávacia činnosť

1. Tematické exkurzie a programy v planetáriu	počet: 527	účasť: 17 525
<i>Z toho:</i>		
školské exkurzie (skupiny) :	377	účasť: 13 930
iné exkurzie (skupiny)	57	účasť: 849
programy pre verejnosť a rodičov s deťmi :	56	účasť: 1 919
hudba pod hviezdou oblohou :	37	účasť: 827

2. Prednášky:

a) pre astronomické krúžky počet: **39** prednášok účasť: **266**
Na dvoch astronomických krúžkoch (pre začiatočníkov a pokročilých žiakov ZŠ), ktoré pri HaP pracovali v roku 2013, odzneli prednášky z rôznych oblastí astronómie.
Zodpovední: Mgr. M. Figura, R. Kolivošková, PaedDr. J. Urbanová, PhD., Mgr. R. Tomčík.

b) pre školské skupiny (exkurzie)

V rámci tematických exkurzií sme uskutočnili 13 prednášok pod názvom Kúzelná fyzika. Jedná sa o praktické ukážky fyzikálnych javov a prezentáciu experimentov z rôznych oblastí fyziky. Počet zrealizovaných akcií tohto druhu a účasť žiakov sú zahrnuté v bode 1.(školské skupiny).
Zodpovedný: Mgr. M. Figura.

3. Samostatné prednášky na aktuálne témy počet: **1** účasť : **39**
Dňa 21. novembra 2013 o 18. hod. sa uskutočnila aktuálna prednáška pre verejnosť pod názvom *Tmavá hmota oslavuje osemdesiatku*, ktorú zrealizoval člen prešovskej odbočky SAS pri SAV a odborný pracovník Hvezdárne v Michalovciach RNDr. Zdeněk Komárek.
Organizačne zabezpečila RNDr. D. Jančušková, na realizácii sa podieľali R. Kolivošková a Mgr. V. Kolivoška.

4. Astronomické pozorovania pre verejnosť počet: **9** účasť: **189**
Astronomické pozorovania sa konali každú druhú stredu po zotmení v prípade priaznivého počasia. Pozoroval sa Mesiac, planéty, prípadne niektoré hmloviny a hviezdokopy. Pozorovania sú dopĺňané aktuálnymi nástenkami, resp. videofilmami. Pozoruje sa buď hlavným ďalekohľadom Coudé-refraktorom v kupole, alebo prenosnými ďalekohľadmi na terase planetária. Mimoriadne bolo dňa 25. apríla 2013 zrealizované pozorovanie čiastočného zatmenia Mesiaca s účasťou 9 osôb a 22. júna nočné pozorovanie pre verejnosť v Starej Ľubovni s účasťou 80 osôb.
Zabezpečili: Mgr. P. Ivan, Mgr. R. Tomčík a P. Vaňo.

5. Súťaže

a) Čo vieš o hviezdach? počet: **6 (3+3)** účasť: **142**
Zorganizovali sme a obsahovo pripravili okresné a krajské kolo *celošátnej* vedomostnej súťaže ČVOH, v troch vekových kategóriách. Do krajského kola postúpili prví traja z každej kategórie z okresného kola. V okresnom kole v každej kategórii bol vyhodnotený samostatne okres Prešov aj okres Sabinov. Do krajského kola postúpili prví traja z každej kategórie a z krajského kola postúpili do *celošátneho* kola tiež prví traja z každej kategórie. Prví traja v každej kategórii, v

obidvoch kolách, boli odmenení vecnými cenami a diplomami, ostatní zúčastnení dostali ceny útechy. Diplomy za úspešnú účasť dostali viacerí súťažiaci s veľmi dobrými bodovými výsledkami. Výsledky súťaže sa posielajú na všetky školy, ktoré sa do súťaže zapojili a zároveň sú uverejnené na internetovej stránke HaP. Táto súťaž je stále medzi priaznivcami astronómie obľúbená.

okresné kolo (19., 20. a 21. marec 2013) účasť: **95**, z toho **70** súťažiacich
I. kategória - účasť 32, z toho 23 súťažiacich
II. kategória - účasť 41, z toho 28 súťažiacich
III. kategória - účasť 21, z toho 19 súťažiacich

krajské kolo (23., 24. a 25. apríl 2013) účasť: **48**, z toho **35** súťažiacich
I. kategória - účasť 15, z toho 11 súťažiacich
II. kategória - účasť 21, z toho 14 súťažiacich
III. kategória - účasť 12, z toho 10 súťažiacich

Obsahovú náplň okresného aj krajského kola súťaže pre I. kategóriu pripravil Mgr. R. Tomčík, pre II. kategóriu Mgr. P. Ivan a pre III. kategóriu RNDr. D. Jančušková, ktorá zároveň celú súťaž organizačne zabezpečila. Na priebehu jednotlivých kôl súťaže ďalej spolupracovali Mgr. M. Figura, Mgr. V. Kolivoška, R. Kolivošková, R. Šankvalier a G. Némethiová.

Celoštátne kolo, ktoré organizačne zabezpečila Slovenská ústredná hviezdáreň v Hurbanove, sa konalo v dňoch 11., 12. a 13. júna 2013 v Krajskej hviezdárni a planetáriu Maximiliána Hella v Žiari nad Hronom, kde sa ako členka celoštátnej poroty zúčastnila RNDr. D. Jančušková.

b) Vesmír očami detí

účasť: **637** výtvarných prác

Výtvarná súťaž VOD prebiehala podľa štatútu len v okresnom kole v piatich kategóriách. Do okresného kola sa zapojili MŠ, ZŠ a ZUŠ z okresov Prešov (Sabinov) a Poprad (Kežmarok, Bardejov, Svidník, Levoča). Samostatne boli vyhodnotené práce z okresov Prešov a spádová oblasť (419 prác) a okres Poprad a spádová oblasť (218 prác). Práce z okresného kola postupovali priamo do *celoštátneho kola*. Dňa 8. 3. 2013 sa v priestoroch HaP v Prešove konalo vyhodnotenie okresných kôl. Výtvarné práce hodnotila porota v zložení PhDr. Edita Vološčuková, PhD. – Prešovská univerzita, PaedDr. Peter Mastilák – ZŠ Široké a Mgr. Magda Klučárová - ZŠ Veľký Šariš. V každej kategórii boli niektoré práce rovnocenne odmenené vecnými cenami, niekoľko ďalších prác bolo ocenených diplomami. Ceny sa odovzdali individuálne a poštou. Do celoštátneho kola postúpilo z každej kategórie v priemere päť prác. Výsledky súťaže sú umiestnené na internetovej stránke HaP spolu s virtuálnou výstavou ocenených prác.

Organizačne súťaž zabezpečila R. Kolivošková.

6. Výstavy a výstavky počet **4** (z toho výstavy: 2, výstavky: 2), účasť: v rámci exkurzií

a) Z najúspešnejších prác súťaže *Vesmír očami detí* bola v marci 2013 inštalovaná okolo planetária *výstava*, ktorú si návštevníci prezreli v rámci exkurzií. Zabezpečila R. Kolivošková.

b) V rámci Svetového kozmického týždňa bol zrealizovaný 7. ročník výstavy *Kozmický dizajn* v spolupráci s kurátorkou výstavy PhDr. E. Vološčukovou, PhD. (účasť vyhodnotená v rámci SKT).

Výstavu organizačne zabezpečili Mgr. V. Kolivoška a R. Kolivošková.

- c) Priebežne sa pripravuje výstavka *astronomických a kozmonautických aktualít*.
Pripravujú Mgr. R. Tomčík, Mgr. V. Kolivoška.

7. Iné akcie

a) Medzinárodný deň planetárií

účasť: 286

V nedeľu 17. marca 2013 sa uskutočnila *medzinárodná iniciatíva* – Medzinárodný deň planetárií, zameraný na podporu šírenia poznatkov astronómie a oboznamovanie verejnosti s prácou astronomických zariadení pri príležitosti jarnej rovnodennosti. Naše zariadenie bolo prístupné verejnosti v popoludňajších hodinách od 15.00 do 21.00 hod. Návštevníci mali možnosť vidieť programy v planetáriu – detské rozprávkové programy *Ako je Slniečko ďaleko*, *Nevesta hviezd*, náučný program *Hviezdy nášho neba* a hudobný program *Vangelis*. V prednáškovej sále boli najprv uvedené detské programy *Putovanie vesmírom* a *Prázdniny v kozme*, potom sa premietali rozprávkové filmy pre deti a odborné filmy s astronomickou tematikou pre dospelých. Zároveň bolo pripravené pozorovanie večernej oblohy hlavným ďalekohľadom HaP Coudé - refraktorom v kupole a malými prenosnými ďalekohľadmi na terase planetária. Pozoroval sa Mesiac, planéta Jupiter a kométa PanSTARRS.

Organizačne zabezpečila RNDr. D. Jančušková a na realizácii celého podujatia sa ďalej podieľali Mgr. P. Ivan, Mgr. V. Kolivoška, Mgr. R. Tomčík, R. Šankvalier, G. Némethiová a P. Vaňo.

b) Svetový deň letectva a kozmonautiky

účasť: 25

Vo štvrtok 11. apríla 2013 vo večerných hodinách bolo zrealizované podujatie, ktoré pozostávalo z prednášky pod názvom *Triumfy a pády roku 2003*, z náučného programu v planetáriu *Jarná obloha a premietania filmu o odhaľovaní tajomstiev vesmíru*. Podujatie sa uskutočnilo pri príležitosti Svetového dňa letectva a kozmonautiky, ktorý vyhlásila v roku 1968 Medzinárodná letecká federácia – FAI a ktorý sa od roku 1969 oslavuje na počesť letu prvého človeka J. Gagarina do vesmíru.

Zabezpečil: Mgr. V. Kolivoška.

c) Deň Zeme

účasť: 21

Pri príležitosti Dňa Zeme bol vo štvrtok večer 25. apríla 2013 uvedený pod umelou hviezdou oblohou environmentálny hudobno-reportážny program pod názvom *Žijeme na Zemi* - o zodpovednosti človeka za vplyvy vyvolané vedecko-technickým pokrokom. Pred programom sa premietal film *o hľadaní života mimo našej Zeme*.

Zabezpečil: Mgr. V. Kolivoška.

d) Deň detí s astronómiou

účasť: 140

V sobotu 1. júna 2013 bolo pri príležitosti MDD zrealizované popoludnie venované deťom a astronómii zamerané na rôzne tvorivé činnosti. Deti sa mohli zapojiť do *výroby a vypúšťania raketiek*, výroby fúkacích raketiek, maľovania alebo *zhotovenia slnečných hodín*. Všetci návštevníci zároveň mali možnosť zhliaďnúť interaktívnu prednášku *Kúzelná fyzika* v prednáškovej sále a niektoré detské programy v planetáriu pod umelou hviezdou oblohou. Organizačne zabezpečila R. Kolivošková, ďalej sa na realizácii podieľali Mgr. V. Kolivoška, Mgr. R. Tomčík, Mgr. P. Ivan, Mgr. M. Figura a P. Vaňo.

e) Svetový kozmický týždeň

počet: 3

účasť: 76

Týždeň od 4. do 10. októbra bol v roku 1999 Valným zhromaždením OSN vyhlásený za Svetový kozmický týždeň. Je ohraničený dvoma významnými medzníkmi v dejinách kozmonautiky - vypustením Sputnika 1 a podpísaním Medzinárodnej zmluvy o mierovom využívaní kozmu. Do

tejto medzinárodnej akcie sa zapájajú desiatky štátov z celého sveta a naša organizácia sa zapája každoročne od roku 2002.

SKT 2013 bol vo Hvezdárni a planetáriu v Prešove prezentovaný prednáškou a dvoma večernými podujatiami (prednáška *Výskum Marsu, objavovanie Zeme* – Mgr. V. Kolivoška, programy v planetáriu) a výstavou v rámci 7. ročníka projektu *Kozmický dizajn*. Na vernisáži, ktorá sa uskutočnila dňa 24. 10. 2013 za prítomnosti 40 účastníkov, predniesla kurátorsky príhovor PhDr. E. Vološčuková, PhD.

Organizačne zabezpečili Mgr. V. Kolivoška a R. Kolivošková.

f) Noc na hvezdárni

účasť: **87**

Dňa 11. októbra 2013 sa uskutočnilo podujatie venované pozorovaniu oblohy v kombinácii s programovou ponukou v planetáriu pod názvom *Noc na hvezdárni*. V čase od 19.30 do 24.00 hod. mali návštevníci možnosť pozorovať na skutočnej oblohe *Mesiace* a niektoré objekty jesennej oblohy. V planetáriu pod umelou hviezdnu oblohou bol uvedený program *Mytológia a hviezdna obloha* a hudobný program *Mike Oldfield*. V prednáškovej miestnosti bola zrealizovaná prednáška spojená s výstavou astronomických ďalekohľadov pod názvom *Oči do vesmíru* (Ing. Peter Zbončák, Tromf) a premietnutý film *Cesta na okraj vesmíru*.

Zabezpečili R. Kolivošková, Mgr. P. Ivan, Mgr. V. Kolivoška, Mgr. R. Tomčík, PaedDr. J. Urbanová, PhD. a P. Vaňo.

g) Krajský seminár pre učiteľov a vedúcich astronomických a prírodovedných krúžkov

účasť: **20**

V piatok 29. novembra 2013 sa uskutočnil tradičný krajský seminár pre učiteľov prírodovedných predmetov a vedúcich astronomických a prírodovedných krúžkov. Zúčastnilo sa na ňom 20 účastníkov z okresov Bardejov, Poprad, Prešov, Sabinov, Vranov nad Topľou a Gelnica.

Program seminára:

Svetelné znečistenie a životné prostredie – prednáška (RNDr. Peter Begeni, Slovenská astronomická spoločnosť pri SAV).

V tieni Zeme – náučný program o zatmeniach Mesiaca (Mgr. Peter Ivan, HaP v Prešove).

Kométy roku 2013 – prednáška (Mgr. Roman Tomčík, HaP v Prešove).

Posolstvo času – hudobný program v planetáriu (Roman Šankvalier, HaP v Prešove).

Európa ku hviezdám – film v prednáškovej sále v anglickom jazyku s českými titulkami k 50. výročiu ESO.

Účastníkom seminára boli odovzdané propagačné a náučné materiály, ktoré vydáva Hvezdáreň a planetárium v Prešove: *Ponuka programov pre školy a verejnosť*, *Obloha 2014*, plagát *Lunárny kalendár 2014*. Ďalej plagáty týkajúce sa svetelného znečistenia, ktoré vydal Slovenský zväz astronómov amatérov: *Park tmavej oblohy Poloniny*, *Mapa svetelného znečistenia* a ďalšie letáčky k danej problematike.

Organizačne zabezpečila RNDr. D. Jančuškova.

8. Tvorba audiovizuálnych programov

a) Nový program do prednáškovej miestnosti *V tieni Zeme* (pre žiakov vyšších ročníkov ZŠ, SŠ a dospelých) bol po technickej stránke ukončený a zaradený do programovej ponuky HaP.

Zabezpečili: Mgr. P. Ivan a R. Šankvalier.

b) Do planetária bol scenáristicky spracovaný program pre žiakov I. stupňa ZŠ pod názvom *Alžbetkin vesmír*.

Spracovala: R. Kolivošková.

9. Metodická a poradenská činnost, služby pre verejnosť

Všestranná odborná a metodická pomoc sa poskytuje astronomickým a iným prírodovedným krúžkom, ktoré pracujú na školách, v Centrách voľného času, resp. v rámci iných organizácií, členom astronomickej spoločnosti, členom SZAA a všetkým jednotlivcom - záujemcom o astronómiu.

Ďalej sa poskytujú hlavne študentom odborné informácie a konzultácie pri seminárnych a diplomových prácach.

Konkrétne k bakalárskej práci *Astronómia v Prešove* (študent Samuel Kalanin, Inštitút histórie FF PU) a k bakalárskej práci *Pohyby Zeme a ich dôsledky v súvislosti s dennou a nočnou oblohou* (študent Tomáš Tejbus, Katedra geografie FHaPV PU). Zabezpečila: RNDr. D. Jančušková.

Podľa požiadaviek sa poskytujú odborné informácie širokej verejnosti osobne alebo telefonicky. Verejnosti boli poskytované tiež rôzne služby, a to - nastavovanie barometrov a predaj metodických a propagačných materiálov, jednak vlastných, ako aj vydávaných inými astronomickými zariadeniami na Slovensku. Pravidelne bola propagovaná činnosť HaP v časopise Kam do mesta, v novinách Prešovský Korzár, pomocou webovej stránky, v miestnej tlači a v ďalších elektronických médiách.

10. Edičná činnosť

a) Vydalo sa 6 čísel *Astronomického informátora* pre širokú verejnosť a pre členov Slovenskej astronomickej spoločnosti, v ktorom sú propagované podujatia HaP na dva mesiace vopred a najnovšie odborné astronomické informácie. Zodpovedná RNDr. D. Jančušková.

b) V spolupráci so SAS pri SAV bol vydaný *Bulletin o pozorovaní Slnka na Slovensku za rok 2012* v náklade 50 kusov. Je uverejnený aj na webovej stránke HaP vo formáte PDF.

Spracovali Mgr. P. Ivan a Mgr. R. Tomčík.

c) V druhom doplnenom a opravenom vydaní bola vydaná *Jarná obloha* – textová príloha k rovnomennému programu v planetáriu.

Spracovala: RNDr. D. Jančušková, technicky spolupracoval R. Šankvalier.

d) V druhom doplnenom a opravenom vydaní bola vydaná *Letná obloha* – textová príloha k rovnomennému programu v planetáriu.

Spracovala: RNDr. D. Jančušková, technicky spolupracoval R. Šankvalier.

e) *Ponuka programov pre školy a verejnosť* bola trikrát (vo februári, v apríli a v novembri 2013) inovovaná a doplnená o nové programy. Zabezpečili RNDr. D. Jančušková a R. Šankvalier.

f) V náklade 800 kusov bol vydaný Lunárny kalendár 2014 – plagát.

Spracoval: Mgr. R. Tomčík.

g) Pre veľký záujem verejnosti sa dotlačili materiály *Astronomické rébusy, Kozmické hlavolamy, Jarná obloha, Letná obloha, Jesenná obloha, Zimná obloha, Predstavy o tvare Zeme*, maľovanka *Zvieratníkové súhvezdia* a maľovanka *Deväťposchodový dom*.

Zabezpečili: RNDr. D. Jančušková, R. Kolivošková a Mgr. S. Kiššová.

h) Pre potreby organizácie a na predaj sa kúpili od iných astronomických subjektov: plagát *Mapa hviezdnej oblohy*, plagát *Planéty slnečnej sústavy*, plagát *Vesmír*, plagát *Mesiac, Obloha 2014* – predloha pre tlač, *Otáčavá mapa oblohy*, brožúra *Príklady z astronómie*, *3D pohľadnice*, *3D magnetky*, *3D záložky*, *Astronomická ročenka 2014* a *Astronomický kalendár 2014*.

Zabezpečili: RNDr. D. Jančušková a Mgr. S. Kiššová.

11. Krúžková činnosť

Pri HaP pracovali v roku 2013 dva astronomické krúžky. Krúžok pre začiatočníkov s počtom 11 členov v I. polroku viedol Mgr. M. Figura a od septembra R. Kolivošková a PaedDr. J. Urbanová, PhD. Krúžok pre pokročilých s počtom 6 členov viedol Mgr. R. Tomčík. Krúžky sa schádzajú striedavo každý druhý utorok v čase od 15.30 do 17.00 hod. Okrem vzdelávania formou prednášok na rôzne témy z oblasti astronómie a príbuzných vied, členovia krúžkov vykonávajú aj rôzne praktické úlohy a pozorovania oblohy. Najšikovnejší sa zúčastňujú na vedomostnej súťaži *Čo vieš o hviezdach?*

Zodpovední: Mgr. R. Tomčík, Mgr. M. Figura, R. Kolivošková, PaedDr. J. Urbanová, PhD.

12. Projekty

Na Dotačný systém MK SR bol podaný projekt *Kultúrne poukazy* na rok 2013. V čase od 5. júna do 11. novembra 2013 sa vyzbieralo 2 224 kusov kultúrnych poukazov od žiakov škôl. Zodpovedné: RNDr. D. Jančuškova, Mgr. S. Kiššová.

13. Medzinárodná a iná spolupráca

a) Naďalej pokračovala spolupráca s Mládežníckym observatóriom v Niepolomiciach v Poľsku, ktorá bola nadviazaná v roku 2005. V rámci tejto spolupráce sa R. Kolivošková, Mgr. R. Tomčík a PaedDr. J. Urbanová, PhD. zúčastnili v dňoch 18. – 20. októbra 2013 na medzinárodnej konferencii *Astronómia 21. storočia a jej výučba* v MOA Niepolomiciach v Poľsku.

Zodpovedná: R. Kolivošková.

b) *Spolupráca s Katedrou fyziky, matematiky a techniky FHaPV Prešovskej univerzity.* V roku 2013 pokračovala spolupráca medzi Hvezdárňou a planetáriom v Prešove a Katedrou fyziky, matematiky a techniky Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity, na základe podpísanej zmluvy. V zhode so zmluvnými podmienkami spolupráce využili naši partneri flexibilný režim návštev planetária pre vzdelávacie a reprezentačné potreby vo vzťahu k svojim projektovým spoluúčastníkom zo zahraničia.

Zodpovední: Mgr. V. Kolivoška a RNDr. D. Jančuškova.

c) *Spolupráca so SAS pri SAV* – dlhoročná spolupráca s prešovskou odbočkou SAS pri SAV naďalej úspešne pokračuje. Členovia astronomickej spoločnosti sa zúčastňujú na podujatiach HaP a HaP im poskytuje svoje priestory na stretávanie. Zodpovedná: RNDr. D. Jančuškova.

Celková návštevnosť spolu: **19 453**

Počet podujatí: **596**

Prehľad jednotlivých popularizačno-vzdelávacích podujatí je v nasledujúcej tabuľke.

Spracovala: RNDr. Danica Jančuškova

Prehľad popularizačno-vzdelávacích podujatí za rok 2013

Názov podujatia	Počet	Účast'
Tematické exkurzie a programy v planetáriu	527	17 525
Prednášky pre astronomické krúžky	39	266
Samostatné prednášky pre verejnosť	1	39
Astronomické pozorovania pre verejnosť	9	189
Súťaže:		
Čo vieš o hviezdach	- okresné kolá 3	94
	- krajské kolá 3	48
Vesmír očami detí - okresné kolo	1	637
Výstavy (tematické)	2	
Výstavky (aktualizačné)	2	
Medzinárodný deň planetárií (program spojený s pozorovaním)	1	286
Svetový deň letectva a kozmonautiky (prednáška spojená s programom)	1	25
Deň Zeme (program)		21
Deň detí s astronómou (workshop spojený s programom)	1	140
Svetový kozmický týždeň (prednáška spojená s programom)	3	76
Noc na hviezdárni (program a prednáška spojené s pozorovaním)	1	87
Krajský seminár pre učiteľov a vedúcich astronomických krúžkov (prednášky spojené s programom)	1	20
Celková návštevnosť spolu :	596	19 453 návštevníkov

B/ Odborno – pozorovateľská činnosť

Odborno – pozorovateľské oddelenie v súlade s plánom činnosti pracovalo na nasledovných úlohách:

1. Oblasť slnečného výskumu

a) V závislosti od pozorovacích podmienok boli realizované zákresy slnečnej atmosféry s následným vyhodnotením kresby a spracovaním z hľadiska aktivity až po stupeň jednotlivých relatívnych čísel.

Zodpovedný: Mgr. P. Ivan.

b) Vyhodnotenia slnečnej aktivity boli pravidelne zasielané do medzinárodných centier v Bruseli a Sezimovom Ústí.

Zodpovední.: Mgr. P. Ivan, Mgr. R. Tomčík.

c) Systematickou koordináciou činnosti a zabezpečenia správneho chodu siete pozorovateľov slnečnej atmosféry na území Slovenska prebiehala príprava na vydanie každoročného periodika, v ktorom sú spracované a publikované pozorovania jednotlivých pozorovateľov.

Zodpovední: Mgr. P. Ivan, Mgr. R. Tomčík, R. Šankvalier.

d) Plánované zavedenie monitorovania slnečnej aktivity zaznamenávaním iónosférických porúch rádiovým prijímačom SID nebolo uskutočnené.

Dôvodom je nesplnená podmienka potreby rozširovania siete monitorovacích staníc tohto druhu.

Zodpovední: Mgr. V. Kolivoška, Mgr. R. Tomčík.

2. Iné odborné činnosti

a) V období od 16. do 30. marca 2013 na večernej oblohe zvýšila svoju jasnosť kométa C/2011 L4 (PanSTARRS) a stala sa pozorovateľnou malými ďalekohľadmi a na niekoľko dní aj voľným okom. Kométu sme zaradili do večerného verejného pozorovania v rámci Medzinárodného dňa planetárií 17. marca 2013 a taktiež do pozorovania večernej oblohy pre verejnosť 20.3.2013. Kométu C/2011 L4 (PanSTARRS) sme počas obdobia jej najväčšej jasnosti na oblohe a za dobrých pozorovacích podmienok taktiež fotograficky zdokumentovali pomocou záznamovej a pozorovateľskej techniky našej organizácie.

Zodpovední: Mgr. P. Ivan, Mgr. R. Tomčík.

b) Dňa 25. apríla 2013 sa uskutočnilo pozorovanie čiastočného zatmenia Mesiaca ďalekohľadmi hvezdárne za účasti verejnosti. Tento úkaz bol taktiež fotograficky zdokumentovaný pomocou záznamovej a pozorovateľskej techniky našej organizácie.

Zodpovední: Mgr. P. Ivan, Mgr. R. Tomčík.

3. Technická činnosť

a) Aktualizácia webovej stránky organizácie bola vykonávaná priebežne v súlade s potrebami organizácie.

Zodpovedný: R. Šankvalier.

b) Na zabezpečenie účinnej ochrany pred stratou dôležitých dát prebiehalo priebežné zálohovanie súborov na jednotku externého disku.

Zodpovedný: R. Šankvalier.

c) Z dôvodu vylepšovania a zvyšovania kvality prezentovaných programov bola vykonaná úprava projekcie (jasu) programov: Tomášova cesta ku hviezdám, J.S.Bach a Jarná, Letná, Jesenná a Zimná obloha.

Zodpovedný: R. Šankvalier.

c) Rekonštrukcia obrazu – nové obrazové dotvorenie programu Obloha nad nami v časti slnečná sústava nebola zrealizovaná. Dôvodom je operatívne plnenie množstva iných úloh.

Zodpovedný: R. Šankvalier.

d) Rekonštrukcia programu Rozprávanie o slnečnej sústave nebola zrealizovaná.

Dôvodom je závislosť organizácie na podmienkach externého dodávateľa, ktoré neboli v zhode so zámerom tohto projektu.

Zodpovedný: Mgr. R. Tomčík, P. Vaňo.

4. Ďalšie činnosti

a) Nastavovanie barometrov a poskytovanie údajov týkajúcich sa aktuálneho tlaku vzduchu.

Zodpovední: Mgr. P. Ivan, RNDr. D. Jančušková.

b) Výkon poradenskej činnosti v oblasti manipulácie a využívania prenosných teleskopov.

Zodpovedný: Mgr. R. Tomčík.

Tieto činnosti boli zabezpečované priebežne podľa požiadaviek verejnosti.

Nad rámec plánovaných úloh bolo uskutočnené :

- Audit doplnkového projekčného systému v planetáriu. Správa o stave projekčnej techniky umožnila zostaviť harmonogram opráv a obnovy technického zariadenia s prispením externého dodávateľa.

- Modernizácia zvukového reťazca v planetáriu. Inštalovanie hi-tech zosilňovača prispelo k ďalšiemu skvalitneniu ozvučenia a priaznivému hodnoteniu posluchu zo strany návštevníkov.

- Oprava projektora Mesiaca. Externe zabezpečená služba umožnila vytvoriť zálohu pre kľúčové technické zariadenie, a to so zásadnou úsporou prostriedkov v porovnaní so zaobstarávaním nového projektora.

- Nákup a inštalácia stabilizátora napätia na elimináciu rušenia v činnosti diaprojektorov. Odrušenie siete bolo akútnou potrebou pre zaistenie bezporuchového chodu projektorov.

- Modernizácia v počítačovej sieti organizácie. Boli zakúpené dva personálne počítače.

- Inštalovanie prehľadového Harmonogramu prihlásených exkurzií na stránke organizácie. Nová webová aplikácia umožňuje záujemcom o skupinové návštevy získať prehľad o vyťažnosti nášho zariadenia v jednotlivých obdobiach v roku. Tým je daná možnosť operatívneho zadávania rezervácií a rovnomerného rozloženia exkurzií.

- Zaobstaranie a inštalácia hľadáčikov ku ďalekohľadom.

- Projekčný zámer pre zásadnú modernizáciu pozorovacieho vybavenia organizácie.

Následne s ohľadom na cenovú dostupnosť a primeranosť pozorovacích požiadaviek bol v priebehu uplynulého roka vykonaný prieskum trhu, na základe ktorého sme pristúpili k výberu konkrétneho astronomického teleskopu.

Spracovali: Mgr. Viliam Kolivoška, Mgr. Roman Tomčík

C/ Technicko – hospodárska činnosť

V súlade s plánom činnosti vyhodnocujeme jednotlivé úlohy nasledovne :

a) Plošné zabezpečenie odborných prehliadok, skúšok a revízií na zariadeniach, ktorých prevádzkovanie upravujú príslušné technické a právne normy bolo vykonané externými dodávateľmi a autorizovanými osobami pre jednotlivé oblasti.

Zodpovedná: Mgr. S. Kiššová

b) Oprava čalúnených častí kresiel v planetáriu bola zabezpečená externým dodávateľom v čase letných prázdnin.

Zodpovedná: Mgr. S. Kiššová.

c) Vymaľovanie kotolne a doregulačnej stanice bolo zabezpečené zamestnancom HaP Prešov.

Zabezpečil: P. Vaňo

d) Vybavenie kotolne certifikovaným zariadením na meranie prítomnosti CO₂.

Zodpovedný: P. Vaňo

e) Inštalácia autonómneho asistenčného osvetlenia pre bezpečný pohyb osôb pri vstupe a výstupe z terasy počas verejných pozorovaní.

Rozpracovaná úloha. Jej splneniu bránila účasť zodpovedného pracovníka pri plnení úloh s vyššou prioritou.

Zodpovedný: P. Vaňo

f) Zabezpečená obnova dopravného značenia IS 23a určujúceho polohu organizácie – dve dopravné značky na Šafárikovej ulici.

Zodpovedný: Mgr. V. Kolivoška

g) Zabezpečená inštalácia nového dopravného značenia IS 11 návesť pred kultúrnym cieľom - propagačnej tabule pri vstupe na Dilongovu ulicu.

Zodpovedný: Mgr. V. Kolivoška

h) Podľa priebežných potrieb a v závislosti na finančných možnostiach boli vykonávané servisné práce na budove, príslušenstve a zariadení.

Z dôvodu, že organizácia je povinná dbať na vysokú profesnú úroveň, zákonnosť a efektivitu prác, boli niektoré úlohy zverené externým dodávateľom:

- odstránenie havarijného stavu terasy (zatekanie zrážkovej vody) kompletnou výmenou izolačných vrstiev a dlažby,
- oprava strešnej krytiny,
- rekonštrukcia štablónov a ostatných fasádnych omietok,
- obnova vonkajších a vnútorných náterov,
- kompletná rekonštrukcia hlavného elektrického rozvádzača,
- kompletná očista okien a sklenených fasádnych plôch,
- oprava poškodenej hlavnej brány.

i) Personálne možnosti umožňovali svojpomocné plnenie nasledovných úloh:

- obnova poškodených vnútorných postranných obkladov a inštalácia nového elektrického osvetlenia (po zatečení),
- nové nátery na oplotení, fasáde, oknách v suteréne a plošine pre osoby ZŤP,
- demontáž a montáž kresiel v planetáriu (súčasť opravných prác),
- sezónna údržba hlavného ďalekohľadu a kupoly,
- hĺbková očista čalúneného nábytku v priestoroch pre verejnosť,
- zabezpečenie protipožiarnych a hygienických opatrení údržbou suterénnej časti budovy,
- celoročná údržba areálu (kosenie, orezávanie stromov).

Spracoval: Mgr. Viliam Kolivoška

D/ Rozbor hospodárenia

1. Príjmy organizácie

a) rozpočet organizácie

Rozpisom záväzných ukazovateľov rozpočtu PSK na rok 2013 boli pre našu organizáciu určené bežné výdavky vo výške 149 000,- €.

V priebehu roka 2013 nám boli záväzné ukazovatele upravené takto:

- rozpočtové opatrenie zo 07.08.2013 – kultúrne poukazy za jún 2013 + 301 €
- rozpočtové opatrenie zo 31.10.2013 – hmotná zainteresovanosť + 944 €
- rozpočtové opatrenie zo 31.10.2013 – hmotná zainteresovanosť + 1 870 €
- rozpočtové opatrenie zo 12.12.2013 – kultúrne poukazy za september - november 2013 + 1 923 €

Vlastné rozpočtové presuny a úpravy medzi položkami boli realizované podľa skutočných potrieb organizácie.

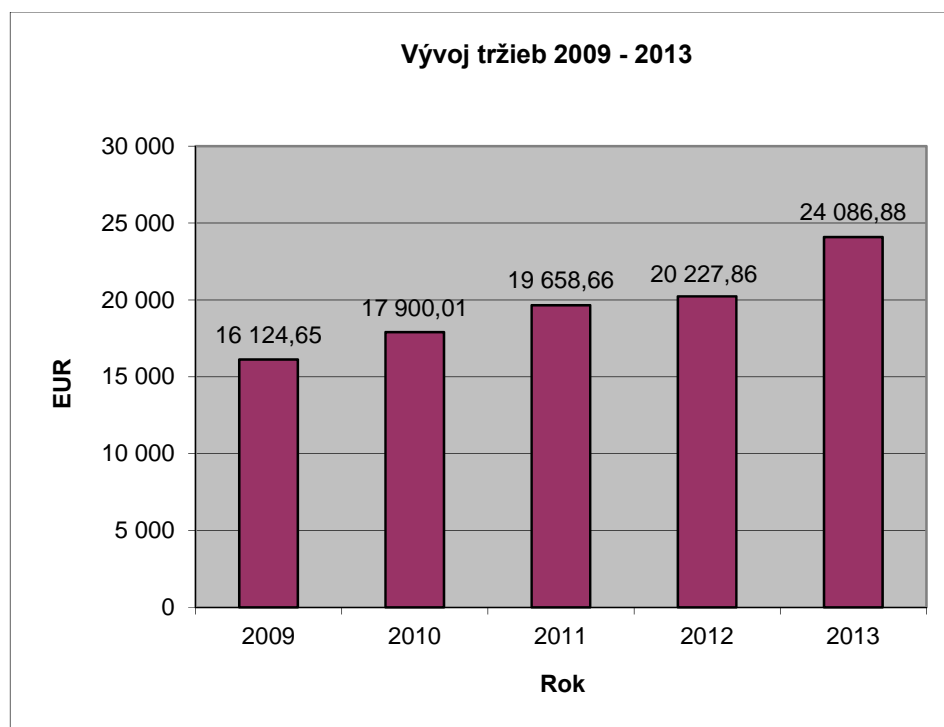
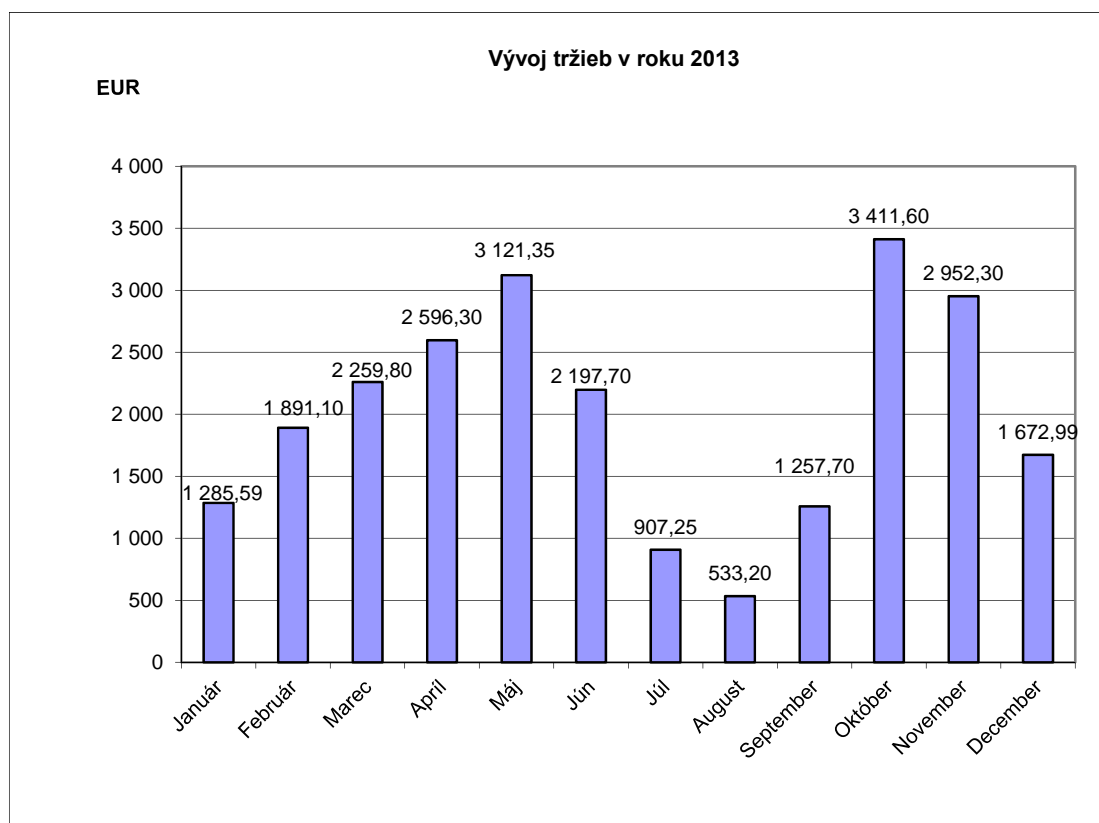
b) príjmy z rozpočtu zriaďovateľa - PSK

Čerpanie za sledované obdobie je vo výške 151 814,- €, čo predstavuje 100 % bežných upravených výdavkov.

c) príjmy z vlastných zdrojov k 31. decembru 2013 sú vo výške 24 184,43 € , čo predstavuje 100,36 % z upraveného rozpočtu vlastných príjmov.

Štruktúra príjmov	Plánovaný rozpočet	Upravený rozpočet	Plnenie
Za predaj výrobkov, tovarov a služieb (vstupné a predaj metodického materiálu)	18 000	24 000	24 086,88
Úroky	0	0	97,55
SPOLU	18 000	24 000	24 184,43

Príjmy z vlastných zdrojov sú pre našu organizáciu ťažko ovplyvniteľné, nakoľko závisia od návštevnosti školských skupín a jednotlivcov.

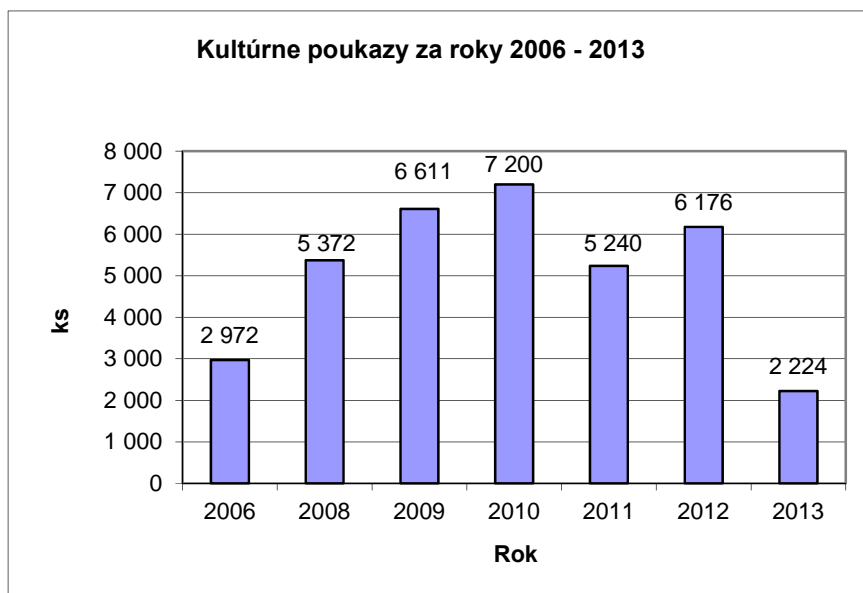

Na grafe je zobrazený nárast tržieb od roku 2009. Vyšší nárast tržieb v roku 2013 bol spôsobený nižším počtom prijatých kultúrnych poukazov oproti roku 2012.

d) príjmy z iných zdrojov

Organizácia sa v I. štvrtroku 2013 zapojila do *Dotačného systému Ministerstva kultúry SR, podprogram 8.2 – Kultúrne poukazy*. Registrácia sa uskutočnila 20. marca 2013 a s platnosťou od 5. júna 2013 organizácia začala prijímať kultúrne poukazy od žiakov základných a stredných škôl. K 11. novembru 2013 organizácia vyzbierala a zadala do centrálného registra MK SR 2 224 ks kultúrnych poukazov v celkovej hodnote 2 224 €.

2. Čerpanie výdavkov

2.1. Bežné výdavky

Štruktúra bežných výdavkov, ktoré organizácia vyčerpala k 31. decembru 2013 je nasledovná

Výdavky	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	%
- z rozpočtu PSK	149 000	151 814	151 814,00	85,02
- z rozpočtu PSK – kultúrne poukazy MK SR	0	2 224	2 224,00	1,24
- z vlastných zdrojov	18 000	27 235	24 532,01	13,74
SPOLU	167 000	181 273	178 570,01	100,00

610 – Výdavky na mzdy

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	89 200	90 094	90 093,47
- z rozpočtu PSK	84 200	90 094	90 093,47
- z vlastných zdrojov	5 000	0	0,00

V súčasnej dobe je v organizácii zamestnaných 12 zamestnancov na hlavný pracovný pomer, z toho 1 zamestnanec so zdravotným postihnutím (60 %) na kratší pracovný čas.

Dosiahnuté vzdelanie zamestnancov:

- 1 zamestnanec – vysokoškolské vzdelanie 3.stupňa (odborný pracovník)
- 6 zamestnancov - vysokoškolské vzdelanie 2. stupňa (4 odborní pracovníci + 2 ekonomickí pracovníci)
- 2 zamestnanci – úplne stredoškolské vzdelanie + pomaturitné štúdium (odborní pracovníci)
- 3 zamestnanci – úplne stredoškolské vzdelanie (technicko-hospodárski pracovníci).

Odmeňovanie zamestnancov sa uskutočňuje na základe zákona č. 553/2003 Z. z. pri výkone práce vo verejnom záujme:

- 7 zamestnancov je odmeňovaných podľa osobitnej stupnice platových taríf vybraných skupín zamestnancov (príloha č. 4)
- 5 zamestnancov je odmeňovaných podľa základnej stupnice platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme (príloha č. 3).

Za účelom efektívneho využívania mzdových prostriedkov sa v organizácii uplatňujú kumulované funkcie zamestnancov. Čerpanie mzdových prostriedkov je oproti pôvodne plánovaným nižšie z dôvodu zamestnávania 1 zamestnanca so zdravotným postihnutím na kratší pracovný úväzok od 1. marca 2013.

Tarifné platy zamestnancov sú mesačne vo výške 6 209,50 €, osobné a iné príplatky vo výške 580 €, príplatky za riadenie vo výške 222 €. Priemerná mzda za IV. štvrťrok 2013 je 745,28 €.

Organizácia v sledovanom období vyplatila odmeny riaditeľovi organizácie a zamestnancom za mimoriadne pracovné úsilie vo výške 7 860,- € .

620 – Poistné a príspevok zamestnávateľa

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	31 250	28 300	28 300,46
- z rozpočtu PSK	29 500	28 300	28 300,46
- z vlastných zdrojov	1 750	0	0,00

Na položke poistné účtujeme poistné pre:

- zdravotné poisťovne 8 049,02 €
- Sociálnu poisťovňu 20 059,44 €
- príspevok do DDS 192,00 €

Zamestnávateľ prispieva svojim zamestnancom na doplnkové dôchodkové sporenie (DDS) čiastkou 2,- € pre 1 pracovníka na 1 mesiac.

630 – Výdavky na tovary a služby

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	44 750	57 219	54 515,64
- z rozpočtu PSK	33 500	27 760	27 759,63
- z rozpočtu PSK – kultúrne poukazy MK	0	2 224	2 224,00
- z vlastných zdrojov	11 250	27 235	24 532,01

Výdavky na tovary a služby sú rozpísané podľa jednotlivých položiek:

631-Cestovné

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	500	450	429,80
- z rozpočtu PSK	0	0	0,00
- z vlastných zdrojov	500	450	429,80

Za sledované obdobie tohto roka zamestnanci organizácie uskutočnili 4 služobné cesty – seminár pre odborných pracovníkov KOLOFOTA 2013, porada riaditeľov hvezdárni Slovenska, seminár o svetelnom znečistení a porada riaditeľov kultúrnych organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti PSK .

- Tuzemské cestovné náhrady 152,30
- Zahraničné cestovné náhrady 277,50

632-Energie a komunikačné poplatky

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	23 300	17 790	17 368,55
- z rozpočtu PSK	22 000	14 841	14 840,75
- z rozpočtu PSK – kultúrne poukazy	0	2 224	2 224,00
- z vlastných zdrojov	1 300	725	303,80

Do výdavkov na energie zahrňame spotrebu elektrickej energie, zemného plynu a vody. Najväčšie výdavky sú vynaložené na vykurovanie budovy plynom a na elektrickú energiu, vzhľadom na veľký počet prístrojov a zariadení, ktoré sú nevyhnutné pre prevádzku organizácie.

Výdavky na komunikačné poplatky tvoria telefónne poplatky za pevnú linku s DSL - prípojkou, mobilný telefón a poštovné.

Výdavky na komunikačnú infraštruktúru tvoria poplatky za internet, e-mail a VUC NET.

Slovenský plynárenský priemysel nám stanovuje splátkový kalendár na vykurovaciu sezónu apríl 2012/ marec 2013 vo výške 18 075,- €. V mesiaci marec prebieha ročné zúčtovanie spotreby plynu a vyfakturovanie (nedoplatok, resp. preplatok). Za vykurovaciu sezónu 2012/2013 organizácia mala preplatok vo výške 1 105,88 €. Na vykurovaciu sezónu apríl 2013/ marec 2014 je stanovený splátkový kalendár vo výške 13 059,- €.

Východoslovenská energetika vypracovala splátkový kalendár na rok 2013 v celkovej výške 3 488,- €.

Výdavky podľa podpoložiek:

- elektrická energia a plyn 13 420,72 (77,27 % z RK 632)
- vodné a stočné 1 233,05
- telekomunikačné služby 585,27
- poštovné 234,08
- komunikačná infraštruktúra 1 895,43

633-Materiál

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	3 500	10 129	9 339,19
- z rozpočtu PSK	0	514	514,13
- z vlastných zdrojov	3 500	9 615	8 825,06

Do výdavkov na materiál zahŕňame nákup kancelárskych a čistiacich potrieb, nákup fotografického materiálu, nákup kníh do odbornej knižnice organizácie, nákup časopisov a metodického materiálu, nákup pracovných odevov pre zamestnancov, nákup benzínu do kosačky, nákup drobného materiálu na opravy a nákup drobného hmotného a nehmotného majetku.

Výdavky podľa podpoložiek:

- výpočtová technika 720,87
- prevádzkové stroje, prístroje a zariadenia 623,54
- špeciálne stroje, prístroje a zariadenia 1 150,20
- všeobecný materiál 2 875,47
- knihy, časopisy, nákup metodického materiálu 3 941,60
- pracovné odevy 8,50
- palivá ako zdroj energie 19,01

V priebehu roka organizácia zakúpila:

- externý hardisk na zálohovanie údajov,
- detektor CO₂ do plynovej kotolne,
- štiepkovač na drvenie konárov zo stromov, ktoré sa nachádzajú v areáli organizácie,
- nový počítač s LCD monitorom pre hospodársko-prevádzkové oddelenie,
- čítač/časovač do počítača v planetáriu, pre zosúladenie zvuku a obrazu,
- zosilňovač zvuku,
- autorádio,
- nový počítač pre odbornú-pozorovateľské oddelenie na spracovanie odborných údajov,
- nový počítač pre popularizačno-vzdelávacie oddelenie,
- regulátor napätia do planetária,
- záložný zdroj,
- paralaktická montáž s adaptérom k ďalekohľadom.

634-Dopravné

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	1 000	1 347	1 283,09
- z rozpočtu PSK	500	667	666,76
- z vlastných zdrojov	500	680	616,33

Organizácia vlastní osobné motorové vozidlo značky ŠKODA FABIA COMBI (rok nadobudnutia 2006) a príviesny vozík (rok nadobudnutia 1986).

Dopravné výdavky v organizácii tvoria:

- nákup pohonných hmôt,
- servis a údržba dopravy a výdavky s tým spojené,
- poistenie motorového vozidla, kde je zahrnuté povinné zmluvné poistenie (Allianz – Slovenská poisťovňa), havarijné poistenie, poistenie proti odcudzeniu a poistenie do zahraničia (QBE poisťovňa),
- poplatky za parkovanie, karty, známky.

Výdavky podľa podpoložiek:

- pohonné hmoty 326,39
- servis a údržba dopravy a výdavky s tým spojené 449,86
- poistenie 446,14
- karty, známky a poplatky za parkovanie 60,70

635-Údržba

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	4 500	13 657	13 631,13
- z rozpočtu PSK	3 500	3 567	3 567,41
- z vlastných zdrojov	1 000	10 090	10 063,72

Údržba zahŕňa výdavky na údržbu a servis mzdového a účtovníckeho softvéru, opravy prevádzkových strojov, prístrojov a zariadení, opravy výpočtovej techniky, údržbu elektronického zabezpečovacieho systému (ochrana objektu) a údržbu budovy.

Výdavky podľa podpoložiek:

- údržba interiérového vybavenia 2 380,00
- údržba prevádzkových strojov, prístrojov a zariadení 1 300,40
- údržba špeciálnych strojov, prístrojov a zariadení 78,00
- údržba budov, priestorov a objektov 6 305,32
- údržba softvéru 3 567,41

636-Nájomné

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	100	100	74,88
- z rozpočtu PSK	0	0	0,00
- z vlastných zdrojov	100	100	74,88

Nájomné organizácia platí za prenájom rohože umiestnenej vo vstupnej hale budovy, ktorá slúži k zachytávaniu nečistôt. Zmluvu organizácia podpísala v roku 2005, kde cena prenájmu bola stanovená na 40,50 Sk/týždeň (od roku 2009 1,34 EUR/ týždeň) . K zmene ceny došlo v marci 2012, kde cena nájomného je 1,44 EUR/ týždeň.

637-Služby

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	11 850	13 746	12 389,00
- z rozpočtu PSK	7 500	8 171	8 170,58
- z vlastných zdrojov	4 350	5 575	4 218,42

Výdavky na služby zahŕňajú platby za semináre a školenia, propagáciu a inzerciu, revízie (elektrické zariadenia, plynová kotolňa, bleskozvody, komíny), služby požiarinej ochrany, platby za ochranu objektu (Centrálny pult ochrany objektov OR PZ). Ďalej sú to poplatky za vedenie účtov v banke, poplatky pre ochranný autorský zväz - SOZA, príspevok zamestnávateľa na stravovanie, poisťné majetku organizácie (Allianz - Slovenská poisťovňa), prídely do sociálneho fondu, odmeny pre zamestnancov mimopracovného pomeru a dane (daň z nehnuteľnosti, komunálny odpad, koncesionárske poplatky, daň z príjmu PO).

Výdavky podľa podpoložiek:

• školenia, kurzy, semináre	260,00
• propagácia, reklama, inzercia	36,00
• všeobecné služby – revízie, PO	1 967,76
• špeciálne služby – EZS	386,40
• poplatky a odvody – banke, SOZA	518,26
• stravovanie	3 273,36
• poisťné majetku	1 150,20
• prídely do sociálneho fondu	1 046,51
• kolkové známky	4,00
• odmeny zamestnancom mimopracovného pomeru	1 712,99
• dane	1 963,43

640 – Bežné transfery

	Schválený rozpočet	Upravený Rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	1 800	5 660	5 660,44
- z rozpočtu PSK	1 800	5 660	5 660,44
- z vlastných zdrojov	0	0	0,00

Bežné transfery zahŕňajú platby vo forme nemocenských dávok (dočasná pracovná neschopnosť), odstupného a odchodného pre zamestnancov.

Výdavky podľa podpoložiek:

• odstupné	3 917,50
• odchodné	1 567,00
• nemocenské dávky	175,94

2.2. Kapitálové výdavky

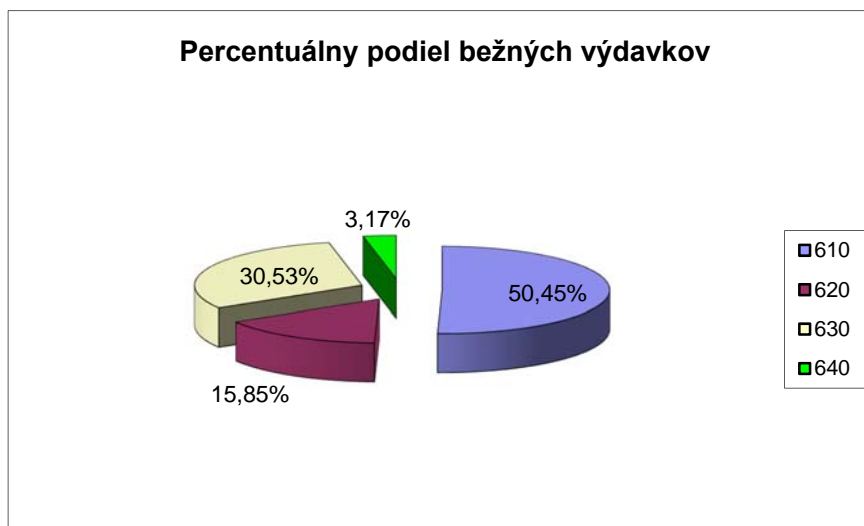
	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	0	46 687	800,00
- z rozpočtu PSK	0	0	0,00
- z vlastných zdrojov	0	46 687	800,00

Organizácia v roku 2013 nemala pridelený kapitálový transfer z Ú PSK. Na základe súhlasu Ú PSK použila vlastné zdroje na vypracovanie projektovej dokumentácie na výstavbu parkoviska, ktorú by chcela zrealizovať v roku 2014.

V mesiaci december organizácia dostala súhlas Ú PSK na zakúpenie prenosného zrkadlového ďalekohľadu.

2.3. Celkové zhodnotenie bežných výdavkov

Rozpočtová skupina	Výška v EUR	Podiel v %
610 – Výdavky na mzdy	90 093,47	50,45
620 – Poistné a príspevok zamestnávateľa	28 300,46	15,85
630 – Výdavky na tovary a služby	54 515,64	30,53
640 – Bežné transfery	5 660,44	3,17
600 – Bežné výdavky	178 570,01	100,00

3. Pohľadávky a záväzky organizácie

Krátkodobé pohľadávky k 31.12.2013 vo výške 27,70 €:

- na účte 315 – Ostatné pohľadávky vo výške 0,07 € - preplatok za komunálny odpad,
- na účte 335 – Pohľadávky voči zamestnancom vo výške 27,63 € - predpis manka na úhradu.

Krátkodobé záväzky k 31.12.2013 sú vo výške 17 080,70 € a evidujeme ich na týchto účtoch:

- účet 321 - *Dodávatelia* – neuhradené faktúry v lehote splatnosti vo výške 716,08 €,
- účet 331 – *Zamestnanci* – mzdy za mesiac december 2013 vo výške 8 346,92 €,
- účet 336 – *Zúčtovanie s orgánmi sociálneho a zdravotného poistenia* – odvody za mesiac december 2013 vo výške 6 483,43 €,
- účet 342 – *Ostatné priame dane* – odvod dane zo závislej činnosti z príjmu FO za mesiac december vo výške 2 155,47 €,
- účet 379 – *Iné záväzky* – doplnkové dôchodkové sporenie za mesiac december vo výške 56,00 €.

Dlhodobé záväzky k 31.12.2013 evidujeme na účte **472 – Záväzky zo sociálneho fondu** vo výške 49,04 €.

4. Majetok organizácie

Účet – Názov	Stav majetku k 1.1.2013	Prírastky (+) Úbytky (-)	Stav majetku k 31.12.2013
018 – Drobný dlhodobý nehmotný majetok	1 343,03	0	1 343,03
021 – Budovy, haly a stavby	263 463,91	- 4 861,81	258 602,10
022 – Stroje, prístroje a zariadenia	218 419,55	- 2 155,53	216 264,02
023 – Dopravné prostriedky	13 689,85	0	13 689,85
028 – Drobný dlhodobý hmotný majetok	47 061,50	- 839,07	46 222,43
029 – Ostatný dlhodobý hmotný majetok	6 841,96	0	6 841,96
031 – Pozemky	796,65	0	796,65
Dlhodobý majetok	551 616,45	- 7 856,41	543 760,04
750/5 - Drobný hmotný majetok	14 958,00	+ 2 023,14 - 43,12	16 938,04
750/6 - Drobný nehmotný majetok	2 106,69	0	2 106,69
OTE	13 751,12	+ 473,53 - 292,62	13 932,03
Drobný majetok	30 815,81	+ 2 496,67 - 335,74	32 976,76

Na základe súhlasu Krajskej inventarizačnej komisie pri PSK bolo vyradené:

- k 30.6.2013 strojová časť kotolne – nefunkčné plynové kotly v hodnote 4 861,81 €,
- k 30.11.2013 notebook CARRY (prenosný počítač) v hodnote 2 155,53 €.

Inventarizácia nehmotného a hmotného majetku a súčasne inventarizácia odbornej knižnice organizácie bola vykonaná so stavom k 31.10.2013. Stav majetku k 31.12.2013 bol upravený o prírastky a úbytky majetku.

Dokladová inventúra a inventúra zásob, bankových účtov, pohľadávok a záväzkov bola vykonaná so stavom k 31.12.2013.

Názov	Stav k 1.1.2013	Stav k 31.12.2013
Knižnica	4 744,51	4 751,15
Materiál na sklade	261,49	374,53
- pohonné hmoty	36,83	8,17
- kancelársky	53,92	88,94
- čistiace	167,74	213,40
- technický	3,00	64,02
Ceniny	914,68	622,79
- poštové známky	20,50	32,65
- stravné lístky - Doxx	249,00	198,00
- stravné lístky – Gastro Pall	22,68	149,64
- stravné lístky - PPSS	622,50	242,50
Bežné účty	79 441,58	82 179,83
- príjmy VÚC	1,86	1,26
- vlastné príjmy	49 919,72	37 733,91
- sociálny fond	237,29	76,82
- fond reprodukcie a rezervný fond	29 282,71	44 367,84

Pravidelne každý štvrtrok bola vykonávaná inventarizácia pokladne a cenín. Inventarizácia u osôb pracujúcich so vstupenkami a materiálom na zúčtovanie bola vykonávaná pravidelne každý mesiac.

5. Mimorozpočtové účty

5.1. Sociálny fond

Položky	EUR
Počiatočný stav	226,82
Tvorba	1 050,25
z toho:	
- 1 % - povinný príděl	700,17
- 0,5 % - iný príděl	350,08
Použitie	1 228,03
z toho:	
- stravné	726,00
- doprava do zamestnania	258,03
- regenerácia pracovnej sily	209,00
- odmeny	35,00
Konečný stav	49,04

5.2. Rezervný fond organizácia vytvorila z kladného výsledku hospodárenia minulých období vo výške **37 939,39 €**.

5.3. Podnikateľská činnosť

Hvezdáreň a planetárium v Prešove počas roka 2013 podnikateľskú činnosť nevykonávala.

5.4. Celkové zhodnotenie nákladov a výnosov

Položky	Stav k 31.12.2013	Stav k 31.12.2012
Náklady za sledované obdobie	194 587,05	170 627,49
Výnosy za sledované obdobie	188 714,51	186 583,07
Výsledok hospodárenia pred zdanením	- 5 872,54	15 955,58
Splatná daň z príjmu	0,00	70,09
Výsledok hospodárenia po zdanením	- 5 872,54	15 885,49

Počas roka 2013 organizácie zrealizovala väčšiu časť svojich plánovaných podujatí.

Spracovala: Mgr. Slavka Kiššová

Schválil: Mgr. Viliam Kolivoška
riaditeľ HaP Prešov